Çok Yönlü Depresyon Envanteri

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Çok Yönlü Depresyon Envanteri*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19272

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Çok Yönlü Depresyon Envanteri (ÇYDE), depresyonun çe?itli yönlerini kapsaml? bir ?ekilde de?erlendirmek amac?yla geli?tirilmi? bir psikolojik ölçektir. Bu ölçek, orijinal bir envanterin Türkçe'ye **uyarlanmas? çal??mas?** sonucunda psikoloji literatürüne kazand?r?lm??t?r. ÇYDE, bireylerin duygusal, bili?sel ve somatik belirtilerini ölçen 10 farkl? alt boyuttan olu?maktad?r. Ölçek, yüksek düzeyde içtutarl?l?k ve geçerlik de?erleri sunarak, depresif semptomlar?n detayl? ve güvenilir bir ?ekilde de?erlendirilmesine olanak tan?r.

Anahtar Kelimeler

Depresyon, psikolojik ölçek, uyarlama çal??mas?, psikometri, çok yönlü depresyon, içtutarl?l?k, psikopatoloji.

Yazarlar

G. Ayd?n, A. Demir (Uyarlama Çal??mas?), Ayhan Demir (Sorumlu Yazar).

Amaç

Çok Yönlü Depresyon Envanteri'nin temel amac?, depresif semptomlar? tek bir genel skor yerine, **farkl? boyutlar** üzerinden detayl? ve ayr??t?r?lm?? bir ?ekilde ölçmektir. Bu sayede klinisyenler ve ara?t?rmac?lar, depresyonun hangi spesifik alanlarda yo?unla?t???n? tespit edebilirler.

Ölçek, özellikle depresyonun bili?sel, duygusal ve davran??sal bile?enlerini derinlemesine incelemek için tasarlanm??t?r. ÇYDE, Türkiye popülasyonunda depresyonun çok boyutlu yap?s?n? geçerli ve güvenilir bir araçla de?erlendirme ihtiyac?na cevap vermektedir.

Yap?

Ölçe?in ölçtü?ü temel yap?, depresyonun çok boyutlu do?as?d?r. Geleneksel yakla??mlar?n aksine, ÇYDE, depresyonun tekil bir bozukluk yerine, bir dizi ili?kili ancak farkl?la?an semptom kümesinden olu?tu?u varsay?m?na dayan?r. Bu yap?sal model, 10 spesifik alt boyut arac?l???yla temsil edilmektedir.

Bu alt boyutlar, bireyin enerji düzeyi, kendilik de?eri, sosyal etkile?imleri ve bili?sel süreçlerindeki bozulmalar? kapsamaktad?r. Toplamda 118 maddeden olu?an bu yap?, depresif deneyimin kapsaml? bir profilini ç?karmay? hedefler.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Geçerlik

Çok Yönlü Depresyon Envanteri'nin geçerlik çal??malar?, uyarlama çal??mas?nda e? zamanl? geçerlik analizleri ile desteklenmi?tir. Deneklerin ÇYDE ve kar??la?t?r?lan di?er ölçekten ald?klar? puanlar üzerinden hesaplanan **Pearson momentler çarp?m? katsay?s?** (korelasyon katsay?s?) 0.77 olarak rapor edilmi?tir.

Bu katsay?, istatistiksel olarak α=0.001 düzeyinde manidar bulunmu?tur. Bu yüksek korelasyon de?eri, ÇYDE'nin ölçmeyi amaçlad??? yap?y?, yani depresyonu, ba?ar?l? bir ?ekilde ölçtü?ünü ve güçlü bir e? zamanl? geçerli?e sahip oldu?unu göstermektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik analizleri, yüksek düzeyde bir iç tutarl?l??a i?aret etmektedir. Ölçe?in tümü için hesaplanan **içtutarl?l?k katsay?s?** (Cronbach Alfa) α=0.97 olarak rapor edilmi?tir.

Bu de?er, envanterdeki maddelerin birbiriyle tutarl? oldu?unu ve ayn? psikolojik yap?y? ölçtü?ünü göstermekte olup, ölçe?in yüksek derecede güvenilir oldu?unu kan?tlamaktad?r. Bu denli yüksek bir Alfa de?eri, ölçe?in klinik ve ara?t?rma ortamlar?nda stabil ve tutarl? ölçümler yapma yetene?ine sahip oldu?unu belirtir.

Faktör Analizi

Çok Yönlü Depresyon Envanteri'nin faktör yap?s?, depresyonun karma??k do?as?n? yans?tan **10 farkl? alt boyuta** dayanmaktad?r. Bu faktör yap?s?, depresif deneyimin farkl? yönlerini ayr??t?rmay? hedeflemektedir. Envanter toplam 118 maddeden olu?maktad?r.

Yap?lan faktörle?tirme sonucunda, 9 alt boyutun her biri 12 maddeden olu?urken, kalan 1 alt boyut ise 10 maddeden olu?maktad?r. Bu alt boyutlar, klinik psikoloji aç?s?ndan kritik öneme sahip a?a??daki spesifik alanlar? kapsamaktad?r:

Dü?ük Enerji Düzeyi Boyutu
Bili?sel Güçlük Boyutu
Suçluluk Boyutu
Dü?ük Kendilik De?eri Boyutu
Sosyal ?çedönüklük Boyutu
Kötümserlik Boyutu
Huzursuzluk Boyutu
Araçsal Çaresizlik Boyutu
Ö?renilmi? Çaresizlik Boyutu
Kederli Duygu Durum Boyutu

ARABPSYCHOLOGY.COM

Araç

Test Type: Uyarlama

Format: ?ki seçenekli derecelendirme (D/Y) format?nda öz bildirim envanteri.

Language Available: Türkçe

Population Group: Klinik ve normal popülasyonlarda depresyon belirtilerini de?erlendirmek üzere tasarlanm??t?r.

Age Group: Genellikle yeti?kin popülasyonu.

Population Details: Uyarlama çal??mas?, ölçe?in psikometrik özelliklerinin belirlenmesi amac?yla yap?lm??t?r.

Test Methodology: Bireylerden, her bir maddeyi kendileri için genellikle do?ru (D) veya genellikle yanl?? (Y) olup olmad???na karar vermeleri istenen, **dikotomik yan?t** format?na dayal? bir test metodolojisi kullan?lm??t?r. (D: Do?ru=Genellikle geçerli - Y: Yanl??= Genellikle geçersiz)

Anahtar Kelimeler

Öz bildirim, Cronbach Alfa, depresif belirtiler, çok boyutluluk, bili?sel güçlük, kederli duygudurum.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: aydemir@metu.edu.tr

Correspondence Address: Ayhan Demir (Sorumlu Yazar)

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Çok Yönlü Depresyon Envanteri'nin uyarlama çal??mas? **1988** y?l?nda yay?mlanm??t?r. Ölçek, akademik ve klinik amaçlar için kullan?lmaktad?r. Kullan?m izinleri ve güncel ücret bilgileri için sorumlu yazar Ayhan Demir ile ileti?ime geçilmesi önerilmektedir.

Kaynaklar

Ayd?n, G. ve Demir, A. (1988). Çok Yönlü Depresyon Envanterinin geçerlik ve güvenirli?i. *Psikoloji Dergisi*, *6*(22), 1-6.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ek Kaynaklar ve Belgeler:

Makalenin orijinal ba?lant?s?: turkpsikolojidergisi.com
Ölçe?in orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: cok-yonlu-depresyon-envanteri-toad.pdf

Çok Yönlü Depresyon Envanterinin Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Çok Yönlü Depresyon Envanteri, toplam **118 madde** ve 10 alt boyuttan olu?maktad?r. Derecelendirme format? D (Do?ru=Genellikle geçerli) ve Y (Yanl??= Genellikle geçersiz) ?eklindedir.

Alt Boyutlar?n Madde Da??l?m?:

9 alt boyut 12 madde ve 1 alt boyut 10 madde.

Ölçe?in Kapsad??? Alt Boyutlar:

Dü?ük Enerji Düzeyi Boyutu
Bili?sel Güçlük Boyutu
Suçluluk Boyutu
Dü?ük Kendilik De?eri Boyutu
Sosyal ?çedönüklük Boyutu
Kötümserlik Boyutu
Huzursuzluk Boyutu
Araçsal Çaresizlik Boyutu
Ö?renilmi? Çaresizlik Boyutu
Kederli Duygu Durum Boyutu

ARABPSYCHOLOGY.COM